

Notat

Til: Næring- og fiskeriministeren, Finansministeren, Forskningsministeren, Stortingets finanskomite, Stortingets næringskomite og Stortingets utdannings- og forskningskomite

Fra: Lars Henrik Krogh, Igaidi AS

Drammen, 17. mars 2020

Forslag til tiltak for å støtte innovasjonsbedrifter under Korona-krisen.

En undersøkelse foretatt av Igaidi AS viser at den pågående krisen vil føre til stans i arbeidet med FoU og innovasjon, noe som vil påvirke sysselsettingen på kort sikt og økonomien på lengre sikt. På denne bakgrunn forslår Igaidi midlertidige forbedringer i SkatteFUNN-ordningen, økte bevilgninger til næringsrettet FoU og raskere saksbehandlingstid i virkemiddelapparatet.

1. Den aktuelle situasjonen i innovasjonsbedrifter er alvorlig

Vi har de siste dagene undersøkt hvordan de mest innovasjonsdrevne og FoU-tunge bedriftene vurderer situasjonen. I undersøkelsen er bedriftene spurt om hvordan Korona-epidemien vil påvirke bedriftens forsknings- og utviklingsaktiviteter. Resultatene er nedslående. Nærmere 70 prosent av innovasjonsbedriftene, varsler at krisen vil påvirke FoU-aktivitet negativt og svekke bedriftens evne til å iverksette nye innovasjonsprosjekter. Tallene er alarmerende, og viser at det er behov for ytterligere tiltak. Ved behov for utdyping av undersøkelsen vennligst ta kontakt med undertegnede.

Vi tillater oss derfor å gi følgende innspill i regjeringens- og Stortingets videre arbeid med å treffe tiltak for å møte krisen. I den akutte situasjonen vi står midt i nå, vil likviditet være det viktigste for næringslivet. Likevel mener vi det også er viktig å sørge for at virkemidlene er på plass til å stimulere til innovasjon under krisen og fornyet innovasjon så snart vi har kommet gjennom krisen. Vi har bedt våre kunder angi viktigheten av noen konkrete forslag til styrking av virkemiddelapparatet for forskning, utvikling og innovasjon.

2. Styrking av SkatteFUNN-ordningen

Bedret likviditet

Det mest alvorlige problemet bedriftene står overfor på kort sikt er likviditeten. Vi foreslår derfor at bedrifter med SkatteFUNN-godkjenning får oppgjør for FoU utført i 2019 så raskt som mulig, og uten å måtte vente på det samlede skatteoppgjøret for 2019. Vi legger til grunn at vanlig regler for SkatteFUNN skal gjelde ellers, herunder at kravet skal innsendes ved bruk av skjema RF 1053 og skal attesteres av revisor.

For å bedre likviditeten vedrørende FoU gjennomført i 2020 i henhold til SkatteFUNN-godkjenning fra Forskningsrådet, foreslår vi at det kan fremmes krav om støtte to ganger i året, 15. juli for FoU utført i første halvår 2020 og 15. januar 2021 for annet halvår 2020, med oppgjør så raskt om mulig etterpå. Vi legger igjen til grunn at vanlig regler for SkatteFUNN skal gjelde ellers, herunder at kravet skal innsendes ved bruk av skjema RF 1053 og skal attesteres av revisor.

Forslaget om tidlig skatteoppgjør vedrørende SkatteFUNN for 2019 vil trolig ikke være noen stor ekstrabelastning for skatteetaten, fordi det i hovedsak er tale om en forskyvning av tidspunktet for gjennomgangen av SkatteFUNN-kravene. Forslaget om halvt-årsoppgjør for FoU gjennomført i 2020 vil medføre en ekstra belastning i år. Ved å skjerpe kravene til revisors attestasjon bør det være mulig å finne ordninger som gjør at halvtårskravene kan behandles relativt summarisk.

Økt støttegrad og økt timesats

Som et midlertidig tiltak foreslår vi videre at støttesatsen i SkatteFUNN-ordningen heves til 30 % for FoU utført av SMBer i 2020. For større bedrifter foreslår vi en støttesats på 22 %.

Som nok et midlertidig tiltak foreslår vi at høyeste tillatte timesats i SkatteFUNN-ordningen heves fra dagens kroner 700 per time til forskningsrådets ordinære satser på 1,2 promille av avtalt årslønn begrenset oppad til kroner 1100 per time (ikke gjeldende for aktive aksjonærer med en betydelig eierandel). Dette vil være avgjørende for bedrifter som gjennomfører spesielt krevende FoU-prosjekter og er avhengig av særlig høyt kvalifisert personale.

Vi vet ikke hvor stor reduksjon det vil bli i SkatteFUNN-forskningen med og uten de økonomiske tiltakene Stortinget og regjeringen kommer til å vedta. En reduksjon av SkatteFUNN-forskningen representerer et tap for samfunnet. Hvis vi nøkternt tenker oss at SkatteFUNN-forskningen vil bli redusert med 30 % uten særskilte SkatteFUNN-tiltak, vil det utgjøre en nedgang fra omlag 30 milliarder til 21 milliarder, dvs på ca. 9 milliarder. I evalueringen av SkatteFUNN-ordningen foretatt av Samfunnsøkonomisk Analyse AS, er det anslått at en offentlig SkatteFUNN-krone utløser 2 kroner til FoU fra næringslivet. Dette er i dagens situasjon på den optimistiske siden. Tiltakene ovenfor vil kanskje være sterke nok til å unngå en 30 %

nedgang i SkatteFUNN-forskningen i 2020, men andre økonomiske krefter kan virke i negativ retning.

Forslagene ovenfor innebærer ikke statsstøtte som må notifiseres til ESA.

Suspendering av bestemmelsen om bedrifter i «vanskeligheter»

Det ble i 2019, som oppfølging av EUs gruppeunntaksforordning 651/2014, bestemt at bedrifter i «vanskeligheter» ikke skal få SkatteFUNN-støtte. Dette er bedrifter som har mistet halvparten eller mer av sin aksjekapital. Vi foreslår at denne bestemmelsen suspenderes så lenge krisen varer. Hvis dette ikke gjøres, vil det pga. den økonomiske krisen bli stadig flere bedrifter som kommer i «vanskeligheter» og som blir avskåret fra SkatteFUNN-støtte. Vi forutsetter at suspensjonen også vil gjelde for søknader innvilget i 2019. Dette forslaget innebærer kanskje statsstøtte, men i den ekstraordinære situasjonen næringslivet er i, antas det at forslaget ikke er i strid med statsstøttereglene, se EØS-avtalen § 61 annet ledd bokstav b.

Et alternativ til suspendering av bestemmelsen om bedrifter i «vanskeligheter», er å etablere en ordning med bagatellmessig støtte i samsvar med EØS-reglene om dette. Bagatellmessig støtte kan gis opp til vel kroner 2 millioner. Slik støtte kunne gis til bedrifter som ellers ville gå glipp av SkatteFUNN-fradrag for FoU utført i 2019, og til bedrifter som ikke kan få godkjent nye SkatteFUNN-prosjekter i 2020. Sammenlignet med hvordan SkatteFUNN-ordningen ble praktisert før innføringen av regelen om bedrifter i vanskeligheter, vil forslaget ikke ha provenyvirkninger.

3. Midlertidige økte rammer for både tilskudd og lån hos Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd

I første omgang bør Innovasjon Norges rammer for lån økes vesentlig. Dette er et supplement til bankenes låneordninger som vil kunne stimulere til både omstilling og innovasjon i bedriftene. Vi ser at dette er noe Innovasjon Norge allerede er i dialog med regjeringen om, og oppfordrer til å raskt øke rammene dersom etterspørselen etter lån øker. Innovasjon Norge bør også få mulighet til å benytte seg av mer bagatellmessig støtte gjennom ulike ordninger.

Rammene for tilskudd hos både Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd bør økes både for 2020 og 2021. Uten økte rammer er det vanskelig å se for seg at Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd kan ha særlig handlingsrom til å påvirke i særlig grad. I tillegg bør Innovasjon Norge og Forskningsrådet gi tildelinger som utnytter maksimal lovlig støttegrad, noe de i dag gjør i liten grad.

4. Ekstra utlysninger gjennom Forskningsrådets store programmer (InnovasjonsProsjekter for Næringslivet og nye demonstrasjons- og pilotprosjektordninger) med kontinuerlig og rask saksbehandling.

BIA hadde en ekstra utlysning i forbindelse med oljekrisen i 2014 til bedrifter som ønsket tilskudd til omstilling fra olje og gass til andre forretningsområder. Ekstra utlysninger som ikke går over eksisterende rammer hos Forskningsrådet vil være positivt nå. Særlig mener vi en nedskalert ordning tilsvarende EUs *EIC Accelerator* kan være særdeles viktig for markedsnære prosjekter. Her er det veldig enkelt og raskt å kopiere en nedskalert versjon av EUs evalueringsmetodikk. Utlysningene bør ikke ha krav om samarbeid med FoU-sektoren (da forsvinner i praksis støtten dit) og ha kontinuerlig og effektiv saksbehandling.

5. Raskere behandlingstid i både Innovasjon Norge og Norges forskningsråd

For bedriftene er tiden en helt kritisk faktor. For å unngå permitteringer, oppsigelser og stans i FoU-aktiviteter må næringslivet raskt få vite hva det har å holde seg til. Vi ser at IN allerede har økt saksbehandlingskapasiteten. Vi anbefaler at også Norges forskningsråd iverksetter tiltak for å kunne behandle søknader adskillig raskere enn nå. Dette gjelder både næringslivets søknader om ordinær prosjektstøtte og SkatteFUNN-søknader.

Vennlig hilsen

Lars Henrik Krogh

administrerende direktør

Om Igaidi: *Igaidi ble startet i 2005, og er i dag landets største miljø innen innovasjonsrådgivning og offentlig finansiering av FoU-prosjekter. Selskapet bistår og rådgir selskaper langs hele verdikjeden av FoU-finansiering og innovasjonsprosesser i næringslivet.*